

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת פקודי (שקלים)

הגיליון השבועי לכל יהודי 949

ל' באדר-א התשס"ה
(11.3.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

יום צום ותפילה

רבני ישראל, מכל החוגים, קבעו את יום חמישי, ו' באדר-ב, ליום תפילה ותענית, כדי להעביר את רוע הגזירה של גירוש יהודים מארץ-ישראל וסיכון הארץ כולה. יש שקראו לצום יום שלם ויש שקראו לצום 'תענית שעות', עד חצות היום. יש לקבל את התענית ביום רביעי, בשעת מנחה. מי שאינם יכולים לצום, יפדו את התענית בצדקה. ביום זה יש לומר את פרקי התהילים: א, כ, כב, לה, לח, סט, עט, פג, פז, קג, קל, קמב, קנ, ואם אפשר גם את השיעור היומי השבועי (צ"קו). יש להוסיף ביום זה בנתינת צדקה ובלימוד התורה.

יריד חוויות הפסח

החלה ההרשמה ליריד 'חוויות הפסח' של צעירי-חב"ד. הפעילות מיועדת לתלמידי גני-ילדים ובתי-ספר יסודיים, ומקנה להם שלל חוויות הקשורות בחג, ובכלל זה התנסות אישית בלישת הבצק ובאפיית מצה, לצד סיור במאפיית המצות שבכפר-חב"ד, הגדולה בעולם. כמורכב ייהנו הילדים ממופע אינטראקטיבי עם **שלומי לניאדו** ו**יהושע שגיא** ('סתם'), שיקנו להם את ערכי החג ומנהגיו בהפעלה, בשיר ובהומור. היריד יהיה פתוח א"ה מ"ד באדר-ב (4.4) עד ח' בניסן (17.4). הביקור בתשלום, וכל ילד מקבל שי - מצה באריזה אישית מההדרת, הגדה של פסח וחוברת תצלומי חג מרהיבה. חובה להירשם מראש ומומלץ להקדים. טל' 03-9607588.

עזור לעצמך

הרב **יאיר כלב** מגיש סדנה מיוחדת בשם "חייב האדם ללמוד לעזור לעצמו", המבוססת על 34 הפרקים הראשונים בספר התנאי. הסדנה מוגשת במארו שבו 12 תקליטורים (אפשר להשיג גם בקלטות). טל' 03-9607908 או 052-8826022.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת מיר-רוק
 נוספת השבת 5:09 5:24 5:14 5:26 5:24
 צאת השבת 6:22 6:23 6:23 6:24 6:22
 פקס: 03-9606169
 אינטרנט: www.chabad.org.il
 דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
 נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280
 אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
 נא לשמור על קדושת הגיליון

להשתמש נכון בכסף שלך

הקומוניזם סבר שכדי לעשות צדק חברתי צריך להפוך את הכול לעניים. התורה מלמדת שיש עשירים ויש עניים, והעשירים נדרשים לזון ולפרנס את העניים

מלמדת אותנו כי הסדר שקבע הקב"ה בעולם הוא, שיש עשירים ויש עניים, והעשירים נדרשים לזון ולפרנס את העניים. כך רצה הקב"ה, ש"עולם חסד ייבנה" - שקיום העולם יהיה על-ידי מעשי צדקה וחסד, ושבעלי האמצעים יסייעו בידי מי שאין להם.

יתרה מזו: התורה קובעת שהכסף שבידי העשיר בעצם אינו שלו. העשיר אינו אלא שליח ההשגחה לעשות חסד ולעזור לאחרים. זה הייעוד האמיתי של העושר שבו בירכו ה' - לעזור לעניים, לבנות בתי-כנסת ומוסדות תורה, לרפא חולים ולשמח לב נדכאים. לכן נקראים מעשי החסד 'צדקה', מלשון צדק - כי הצדק מחייב להשתמש בכסף למטרות האלה.

בידינו לעזור

החובה לדאוג לעניים ולסובלים אינה של הממשלה בלבד, אלא זו חובה המוטלת על כל אחד ואחת מאיתנו. התביעה כלפי הממשלה צריכה להישמע במלוא העוצמה, אך איך בכך כדי לפטור אותנו מן האחריות המוטלת עלינו על-פי התורה. החובה לדאוג ל"עניי עירך" היא בראש ובראשונה - שלך.

כל בית-כנסת צריך שתהיה לו קרן גמ"ח, שממנה יוכלו אנשים לקבל הלוואות בלא ריבית. קרנות כאלה יכולות להציל רבים, שצריכים להוציא פתאום הוצאה גדולה, כגון לצורך שמחה משפחתית, ומתפתים לקחת הלוואות נושאות ריבית שמסבכות אותם בחובות כבדים.

חשוב לתמוך במוסדות הצדקה והחסד הקיימים, או לייסד מוסדות נוספים, כדי לסייע לשכבות החלשות. כשאתה מדבר עם אנשים העוסקים בפעילות זו, אתה שומע סיפורים מסמרי-שיער, ומה שחשוב יותר - עד כמה אפשר, במעט התנדבות ורצון טוב, למנוע טרגדיות ולהביא שמחה ואושר ללב משפחות נזקקות.

בע"ה יבוא ימים שבהם יתקיים "לא יהיה בך אביון", אבל עד אז יכול ונדרש כל אחד ואחד מאיתנו לעשות הרבה צדקה.

א חייבים להתנגד לרעיון העקירה והגירוש של יהודים מבתיהם כדי להתנגד לתקציב המדינה. זה תקציב שמבטיח עוד שנה קשה למאות-אלפי משפחות בישראל. משום-מה עיקר הביקורת מופנית לעבר הפגיעה בקצבאות, אך לא פחותה ממנה היא הפגיעה ביכולתן של משפחות רגילות לקיים את עצמן בכבוד.

נציגי האוצר טוענים שהפתרון הוא לצאת לעבודה, ולדבריהם, במשפחות שבהן שני ההורים עובדים - אין מצוקה. אולי זה נכון למשפחות שיש בהן שני ילדים. משפחות שבהן יש יותר ילדים, נפגעו קשה מאוד בעקבות המדיניות הכלכלית של השנים האחרונות.

האם לטענת האוצר הבאת ילדים לעולם היא לוקוסוס השמור לעשירים בלבד? האם הורים מן השורה, ששניהם עובדים קשה למחייתם, אינם זכאים לגדל בכבוד חמישה, שישה או שמונה ילדים? הם אינם רוצים נדבות ולא תובעים קצבאות. הם מבקשים רק לחזור למצב שהיה בעבר - שבני-זוג עובדים יכולים לפרנס גם משפחה גדולה. אבל מדיניות האוצר הופכת משימה זו לקשה יותר ויותר, ובמיוחד כאשר מדיניות המס אינה מכירה כלל בקיומם של ילדים לצורך חישוב המס של האב, שברך-ככל הוא המפרנס העיקרי.

חובת הציבור

לכן זה תקציב שחובה להתנגד לו ולדחותו, אבל אי-אפשר להסתפק בתביעות כלפי הממשלה. המציאות הקשה מחייבת גם את הציבור כולו לפעול למען שכבות המצוקה והנזקקים. מצוות הצדקה מעידה שהחובה לדאוג לעניים אינה נחלתו של השלטון בלבד, אלא זו חובה המוטלת על כל מי שיש לו. התורה מניחה שתמיד יהיו עניים ואביונים - "לא יחדל אביון מקרב הארץ" - והיא מטילה את חובת הדאגה להם על כל יהודי שיכול לעזור.

השלטון הקומוניסטי סבר שכדי לעשות צדק חברתי, צריך להפוך את הכול לעניים. התורה

שלושה זמנים של מנוחה

בסוף ימות בית-המקדש הראשון הוא נגנז, ובבית-המקדש השני הוא לא היה כלל.

מנוחת השכינה

מנוחת עם-ישראל הייתה בזמן בית-המקדש, כאשר נבנה בית קבוע להשראת השכינה. קודם-לכן נדד משכן השכינה ממקום למקום (ולכן המשכן נקרא אוהל, שכן לא הייתה בו קביעות ומנוחה), ורק כשנבנה בית-המקדש בירושלים הגיעו בני-ישראל אל המנוחה ואל הנחלה.

המנוחה של הקב"ה תהיה בזמן הגאולה, בבית-המקדש השלישי. בזמן ההוא ימלאו בני-ישראל בשלמות את רצונו של הקב"ה, ובית-המקדש יהיה בית נצחי, שיעמוד לעד ולא יילקח עוד מעם-ישראל. לכן על הזמן הזה אומר הקב"ה על כנסת-ישראל — "זאת מנוחתי עדי-עד", שכן אז תהיה השראתו של הקב"ה על ישראל באופן של "מנוחתי עדי-עד", מנוחה ונחלה נצחית בגלוי.

(לקוטי שיחות כרך כא, עמ' 260)

שהוא הארון, ולכן כשהגיע ארון-הקודש למקומו, אמר "זאת מנוחתי"

לפי הדעה השנייה, העיקר הוא שיהיה לעם-ישראל מקום קבוע לעבוד את ה', ולכן אמרה זאת כנסת-ישראל.

לפי הדעה השלישית, עיקר עניינו של המשכן הוא "ושכנתי בתוכם", שהשכינה שורה בישראל, ולכן אמר הקב"ה "זאת מנוחתי".

מנוחת הארון

מאחר ש"אלו ואלו דברי אלוקים חיים" (ובמיוחד שהדעות הללו מופיעות בזוהר, שאין בו מחלוקת), יש לומר ששלוש הדעות הללו מדברות על שלושה זמנים שונים: א) תקופת המשכן; ב) ימות בית-המקדש הראשון והשני; ג) זמן הגאולה, כשיוקם בית-המקדש השלישי.

מנוחת הארון הייתה במשכן. הוא נבנה לצורך המשכן, ושכן בו כל משך קיומו. לעומת זאת, בבית-המקדש לא הייתה מנוחת הארון, שכן

רשתנו מספרת על הקמת המשכן בפועל על-ידי משה רבנו ועל הכנסת כלי-הקודש לתוכו. בכך התמלא רצונו של הקב"ה, שיהיה כאן בארץ משכן לקדושתו.

על הפסוק (בתהילים) "זאת מנוחתי עדי-עד, פה אשב כי איוויתיה" מובאות בזוהר שלוש דעות: האחת, ארון-הקודש אמר זאת, כשהגיע למקומו, בבית-המקדש בירושלים, על אבן השתייה. השנייה, כנסת-ישראל אמרה זאת, כשהושלמה בניית בית-המקדש והצבת הארון במקומו. השלישית, הקב"ה אמר זאת על עם-ישראל, כאשר הוא ממלא את רצון ה' (שאו הקב"ה יושב על כיסאו, חס על עולמו, ומרעיף ברכה, שלום וחביבות, ואומר: "זאת מנוחתי עדי-עד").

עיקר עניינו של המקדש

שלוש הדעות הללו משקפות שלוש גישות בשאלה מהו עניינם העיקרי של המשכן והמקדש. לפי הדעה הראשונה, עיקר הצורך במקדש הוא שיהיה "מקום מנוחת השכינה

מן המעייין

נושא השבוע: ממון

אמרת השבוע

השרשת הענווה

רבי שמחה-בונם מפשיסחה הינך את תלמידיו לעשות מלאכות בזווית, כדי להשריש בליבם את מידת הענווה. מכיוון שבין תלמידיו היו תלמידי-החכמים גדולים, היו שראו בכך השפלת כבוד התורה.

הסביר זאת רבי בונם: הגמרא אומרת שאין הקב"ה משרה את שכנינו אלא על גיבור ועשיר וחכם ועניו. כל התכונות הללו נלמדות ממה שגבורה — מהפסוק "ויפרוש את האוהל על המשכן", וכך הלאה. נשאלת השאלה, מדוע תלויה השראת השכינה בגבורה ובעושר?

אלא התכונה העיקרית שמביאה את השראת השכינה היא הענווה, אבל מי שהוא חלש ועניו, אין כל רבותא שהוא עניו; וכי במה יתגאה? ניסיון הענווה הוא דווקא במי שהוא חכם, גיבור ועשיר. נמצא שדווקא בתלמידי-החכמים ובבעלי-המעלות יש להשריש את הענווה.

(136), שכן הממון מעלה את האדם ומורידו. על-ידי שימוש נכון בממון יכול האדם להגיע לדרגה ש"ראשו מגיע השמימה".

(ככל הטורים)

להגיע לשמים

הממון "מוצב ארצה", כי הוא הבל ואין בו ממש, אבל "ראשו מגיע השמימה" — אם זוהי אדם לשכל ולב טוב, יוכל לעלות על-ידי הממון למעלות עליונות.

(הבעל-שם-טוב)

תמצית הממון

רבי מאיר מפרמישלאן אמר: ריבונות-של-עולם, יודע אני שאם תמצה את תפילות ישראל יימצאו שם בקשות רבות לממון; אבל אם תמצה את הממון, יתקבלו ממנו תורה ומעשים טובים. כי למה לו ליהודי ממון, אם לא כדי לחנך את בניו לתורה ולהתנאות במצוות.

שני פתחים

אדמו"ר הזקן אמר: היכל העשירות עומד בין גן-העדן לגיהנום, ושני פתחים לו, זה כנגד זה — אחד לעבר גן-העדן, והשני לגיהנום.

תנופה למעלה

"ויהי זהב התנופה" (שמות לח, כד). כאשר מנדבים זהב או כסף למטרות קדושות, מקבלים הזהב והכסף "תנופה", והם מתעלים וזוכים לתיקון. אולם כשאין יודעים איך לנהוג בממון, הוא גורר את האדם לירידה עמוקה. (המגיד ממזריטש)

לא חסר כסף

רבי זושא מאניפולי אמר: מי שאומר 'אין לי כסף' — אומר אמת. מי שאומר 'חסר לי כסף' — דובר שקר, שכן הכסף אינו חסר כל עיקר.

מסווה הכול

אין מסווה טוב מהכסף. הוא מסתיר את כל חסרונותיו של העשיר. אם בכל-זאת מבצצים חסרונותיו, הרי זה מפני שחסר לו עוד כסף, להסתיר גם חסרונות אלה...

(רבי נפתלי מרופשיץ)

מעלה ומוריד

"סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" (בראשית כח, יב). 'סולם' בגימטרייה 'ממון'

ונהפוך הוא

ר' בנימין אבסל, תושב שיכון ויז'ניץ בבני-ברק, נולד בקופובאר שבהונגריה. בימי המלחמה גויס, כרבים אחרים, לאחת מפלוגות העבודה ההונגריות. יום אחד החליט, עם עוד שלושה צעירים יהודים, לברוח מהפלוגה ולהסתתר. תלאות רבות עברו עליהם, שבמהלכן התעמתו עם המוות פנים-אל-פנים יותר מפעם אחת. סיפורו זה של אבסל עוסק בעיקר במה שאירע לאחר המלחמה:

"אחד מארבעתנו היה יהודי, פרופסור להיסטוריה ובעל שליטה בשפות רבות, אך בעל דעות קומוניסטיות קיצוניות. כמה שנים קודם-לכן עלה לארץ-ישראל, וכעבור זמן שב להונגריה. הוא טען כי נרדף בארץ בשל דעותיו.

"במהלך שהיינו הארוכה יחד, מתוכה כמה חודשים בתוך בונקר במעבה האדמה, התגלעו בינינו לא-אחת ויכוחים בענייני אמונה. הוא היה נחרץ בדעותיו הכפריניות. בכל פעם שהתרחש לנו נס גלוי, היה מתעקש לטעון כי זה 'יד המקרה'.

"לאיש היו אישה ובת, שהוסתרו על-ידי קומוניסטים גויים בהונגריה. כל הזמן טען במרירות כי העם היהודי הוא עם נרדף, ועל-כן מוטב להינתק ממנו כליל. הוא גם אמר כי אם יישאר בחיים ואי-פעם ייוולד לו בן, יעשה הכוול כדי שזו הן אפילו לא ידע על היותו יהודי.

"המלחמה תמה. הפרופסור מצא את אשתו ובתו, ואף קיבל משרה באחת האוניברסיטאות בהונגריה. הוא נחשב מומחה גדול בכל הקשור לסוציאליזם, ואף זכה על כך בפרס יוקרתי.

"אני רציתי בכל מאודי לעלות לארץ-ישראל, ולשם כך נדרשתי, כמו כולם, להציג עדויות על מעשיי בימי המלחמה, כדי להסיר מעליי חשד שמא חברתי לפשיסטים ההונגרים. ביקשתי מידידי הפרופסור למסור עדות על פרק-הזמן שבו בילינו יחדיו, כעריקים מפלוגת העבודה.

"לתדהמתי נתקלתי בסירוב מוחלט. 'אמנם אתה מקרה אבוד', אמר לי, 'אבל בוודאי תקים משפחה וייוולדו לך ילדים, ואני מסרב לתת את ידי לכך שילדיך יגדלו בישראל, יקבלו חינוך קלוקל ויצטרפו למעגל הסבל היהודי'. לא הועילו כל הפצרותיי. לא אפעל בניגוד למצפוני', התעקש.

גשמיות ורוחניות

בהרבה מחצרות החסידים, כאשר אדם מברך את רעהו, הלשון השגור הוא "בגשמיות וברוחניות" — קודם גשמיות ואחר-כך רוחניות. אמנם מדובר בתסידים, שעיקר חייהם רוחניות ועבודת ה', ואף-על-פי-כן הם מקדימים גשמיות לרוחניות. גם בדרושי החסידות בדרך-כלל הסדר הוא — "גשמיות ורוחניות".

מסופר שב'חתונה הגדולה' שהתקיימה בז'לובין, שבה התחתנו נכדיהם של רבנו הזקן ורבי לוי-יצחק מברדיצ'ב, נטל רבנו הזקן כוסית 'לחיים' ואמר למחותנו: "לחיים! השם יתברך יעזור לנו בגשמיות וברוחניות". שאל רבי לוי-יצחק: "הכיצד?! וכי גשמיות קודמת לרוחניות?". השיבו רבנו הזקן: "כך מצאנו אצל יעקב אבינו, שאמר תחילה 'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' ורק אחר-כך 'והיה ה' לי לאלוקים'. הרי שהקדים את הגשמיות לרוחניות". אמר רבי לוי-יצחק: "נו, הגשמיות של יעקב אבינו!". נענה רבי שניאור-זלמן: "נו, והרוחניות של יעקב אבינו!..."

נשמות מתחננות

אמר רבנו הזקן: "יש נשמות שכבר חמש-מאות שנה סובבות על פתח גן-עדן ומתחננות לזכות לרדת שוב לעולם הזה. הן מוכנות אפילו להיות קבצנים המחזרים על הפתחים, ובלבד שיוכלו לקיים תורה ומצוות בגשמיות. אך לא כל נשמה זוכה למילוי בקשה זו".

רבנו הזקן מפרש כך את הפסוק "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ": גדולתו של עם-ישראל, שגם "בארץ", בגשמיות, הוא משכין את ה'אחד', את האחדות האלוהית. "גשמיות של יהודי היא רוחניות. הקב"ה נותן לו גשמיות, כדי שיעשה ממנה רוחניות" (היום יום כ"ז בטבת וכ"ז באלול).

אמר על כך כ"ק אדמו"ר הרשב"י: "אצל יהודי אין גשמיות; גשמיות של יהודי היא כלי לרוחניות". וכך הוא מפרש את הפסוק "ונתתי גשמיכם": "הקב"ה אומר לעם-ישראל, אני אתן לכם את הגשמיות, אבל אתם תעשו ממנה רוחניות. הקב"ה ברא את העולם מאין ליש, ויהודי צריך לעשות מן היש — אין, לעשות את הגשמיות כלי לרוחניות. עבודה זו חובת גברא היא, וכדי לבצעה שולח הקב"ה נשמה מהעולמות הרוחניים ביותר לעולם הזה הגשמי (איגרות-קודש אדמו"ר הרי"צ כרך ג, עמ' תקנז).

ואמר כ"ק אדמו"ר הרי"צ (היום יום כ"ז בטבת): "לעיתים, כאשר אין ליהודי גשמיות די מחסורו, עליו לתת להקב"ה ולו מנחת עני, ואז ייתן בשפע".

הרבי מליובאוויטש מסביר, שמפתגמו של רבנו הזקן משמע, שפעולת הקב"ה (לעשות מרוחניות גשמיות) ופעולת עם-ישראל (לעשות מגשמיות רוחניות) שקולות זו לזו. שכן רק הקב"ה יכול לברוא יש מאין, ורק יהודי יכול להפוך את היש הגשמי לאין אלוהי. הכוח של יהודי לעשות זאת נובע מכך, שהוא-עצמו נעלה הן מהגשמיות והן מהרוחניות (ספר השיחות תש"נ כרך א, עמ' 39).

טובה אמיתית

הרבי הרשב"י אמר: כשעושים טובה ליהודי בגשמיות, זו 'טובה'. כשעושים טובה ליהודי ברוחניות, זו 'טובה האמיתית'. שכן טובה זו משלימה את האמת שלמענה ירדה הנשמה לעולם הזה. זוהי טובה נצחית, לדורי-דורות (אגרות-קודש אדמו"ר הרי"צ כרך ד, עמ' תסה).

אדמו"ר הזקן שאל אברך אחד, עליו מפורסם: "מה חסר לך?". ענה האברך: "איני יודע מה חסר לי, ואיני מרגיש שחסר לי משהו". אמר לו הרבי: "רוחניות וגשמיות מנוגדות הן בעצם מהותן. מעלה בגשמיות היא חיסרון ברוחניות. השמח בחלקו בגשמיות הוא בעל מעלה גדולה ביותר, ואילו מידת ההסתפקות במועט ברוחניות היא חיסרון גדול ביותר, שמביא לידיה ולנפילה" (היום יום ל' בסיוון).

שבו גדלתי, את בית-הכנסת שבו התפללנו וכו'. ואמנם, מימשתית את משאלתי וחוויתי ביקור מרגש בהונגריה. "יום קודם שובי ארצה ניסיתי לטלפן לידידי משכבר הימים, הפרופסור הקומוניסט, כדי לדרוש בשלומו.

"הקב"ה עזר לי גם בלי הפרופסור ועליתי לארץ. התחנתתי והקמתי משפחה יפה ומאושרת. מאז חלפו עשרות שנים. יום אחד התעורר בי רצון עז לשוב לארץ הולדתי, ל'ביקור שורשים'. השתוקקתי לפקוד את קברי אבותיי, לראות שוב את הבית

מצידו השני של הקו ענתה לי אשתו. בקול עצוב סיפרה כי בעלה נפטר לא-מכבר והזמינה אותי לבקר. השבתי לה כי שעתי דחוקה, משום שאני עומד לשוב לביתי.

"היכן אתה גר?", שאלה האישה, שעד אז הייתה בטוחה כי עודני תושב הונגריה. 'בישראל', עניתי לה. 'אה, כן? יש לנו שם בן', אמרה. לרגע חשבתי שאחזני מטעות אותי. לאחר שנייה של התעשתות שאלתיה אם תסכים למסור לי את שמו וכתובתו של הבן. היא עשתה זאת מיד. נפרדתי ממנה לשלום ולמחרת שבתי לארץ.

"הדבר הראשון כמעט שעשיתי עם נחיתתי בארץ היה לטלפן לבנו של הפרופסור. הצגתי את עצמי ושאלתי אם יהיה מוכן לפגוש אותי. הוא השיב בחיוב וקבענו מקום ושעה לפגישה.

"הגעתי לפגישה מתוך ציפייה דרוכה לראות את בנו של הפרופסור, שסירב בזמנו לסייע לי לעלות לארץ. ניסיתי לדמיין כיצד נראה הבן. אולי הוא קיבוצניק, חשבתי בלבי, הגרסה הישראלית הקרובה ביותר לקומוניזם. גם בחלומותיי ההזויים ביותר לא יכולתי לשער כי היהודי המזוקן, החובש כיפה גדולה לראשו, שהקדים ובא למקום המפגש לפני, הוא-הוא בנו של הפרופסור.

"בפגישה הנרגשת שהייתה בינינו לאחר מכן מצאתי אדם מלומד מאוד, בעל אישיות יוצאת-דופן. נודע לי מפיו כי הוא ממלא משרה בכירה במוסד חשוב בארץ.

"סיפורו היה מדהים לא-פחות מכפי שהפתיעה אותי חזותו. הוא נולד לאחר המלחמה, ואביו עמד בדיבורו והעלים ממנו את עובדת יהדותו. יום אחד, כשכבר היה נער, נודע לו בעקיפין כי הוא יהודי. 'עזוב, זה לגמרי לא חשוב', ענה לו אביו בקוצר-רוח, כששאלו על כך. כשהתבגר המריצו אביו לשאת אישה גויה, וכך אמנם עשה.

"יום אחד התוודתה לפניו אשתו כי כבר זמן רב היא חוקרת את עניין הדתות, וכי הגיעה למסקנה כי היהדות היא דת-האמת. בתוך כך הודיעה לו כי גמלה בליבה ההחלטה להתגייר. לשם כך פנתה לעזרתו של ראבי"י פורמני מקומי, אך עד-מהרה הבינה כי מדובר בחיקוי עלוב של רב יהודי אמיתי. 'אם אנחנו באמת רוצים להיות כיהודים, עלינו לעלות לארץ-ישראל', אמרה לבעלה, שהסכים ללכת בעקבותיה אל ארץ אבותיו.

"הנה כ-כ"ן, מסיים ר' בנימין אבסל את סיפורו המופלא, "ברצות ה', נאפכים בנו וכלתו של הפרופסור, שביקש לברוח מיהדותו הכי רחוק שאפשר — ליהודים כשרים ונאמנים".

לדבר הלכה בשפה ברורה

ובית-דין מיוחד לדיני ממונות.

הרב יוסף מזדמן רבות לקהילות היהודיות בעולם ומתוך כך נתוודע לפעילות הענפה של שליחי חב"ד בכל מקום. "מהם קיבלתי את ההארה שאי-אפשר להסתגר בתוך ד' האמות, כאילו אין עולם יהודי גדול המשווע למנהיגות ולהנחיה", הוא אומר. לדבריו, גם הרעיון לחיבור הסדרה 'הלכה ברורה', אשר נועדה לתת מענה הלכתי שלם לבני כל העדות בשפה השווה לכל נפש – נובע מגישה זו.

שורה ביום

את העבודה על מפעל 'הלכה ברורה' הוא החל לפני כשבע שנים, והיא תובעת ממנו השקעה רבה. "לפעמים אני עמל על שורה אחת במשך יום שלם. יש כארבעים פוסקים שאני עובר עליהם בבחינת לחס-חוקי, בטרם אגש לכתוב ולסכם כל הלכה והלכה. נוסף על כך אני מעיין באין-ספור ספרי שו"ת כדי לדלות מהם התייחסויות לשאלות הלכתיות מגוונות", אומר הרב יוסף. ואמנם העמל הרב ניכר, כאמור, בתוצאה המפוארת.

הרב דוד יוסף. אנציקלופדיה להלכה

ממכון 'יחווה דעת', שבראשו הוא עומד, מנהל הרב דוד יוסף (47) את ממלכתו התורנית בהדר ובחביבות גם יחד. המכון קיים כבר עשרים שנה, אך בעשור האחרון הוא זכה לאכסניה מפוארת בהר-נוף.

ש ספרים ללמדנים ויש ספרים להמון העם. השוני בין אלה לאלה הוא בתכנים ובשפה. היכולת להעביר ידע תורני מקיף, תוך נגיעה בשורשי הדברים ועם זה בשפה בהירה, שתהא מובנת גם לאיש מן השורה, היא בבחינת אמנות. אמנות מן הסוג שבו נשתבחה סדרת הספרים 'הלכה ברורה', פרי עמלו ועטו של הרב דוד יוסף, רבה של שכונת הר-נוף בירושלים, ובנו של הראשון לציין, הרב עובדיה יוסף.

בימים האלה ראה אור הכרך השישי בסדרה, אשר יש מכנים אותה 'אנציקלופדיה להלכה'. נקודת המוצא לעריכת הסדרה היא הפסיקה ההלכתית ליהדות ספרד, שלדעת הרב יוסף לוקה בחסר – משום שלא בכל מקום הכריע הבית-יוסף להלכה (וכנ"ל גם הכף-החיים), ומשום שכמה מספרי ההלכה הנפוצים בדורות האחרונים חוברו על-ידי פוסקים מארצות אשכנז. זאת לצד שאלות הלכתיות שנתחדשו בזמננו, עם התפתחות הטכנולוגיה. ואולם כמי שביקש לערוך דבר שלם מגיש הרב יוסף בספריו את פסקי ההלכה לבני כל העדות.

הלכה לכל העדות

כל אחד מששת הכרכים מקיף בין שש-מאות לשבע-מאות עמודים, ואף-על-פי-כן הגיעה הסדרה עד עתה רק עד סימן קל בחלק אורח-חיים. החיבור מורכב מארבעה חלקי תצוף: 'הלכה ברורה', הכולל את פסקי ההלכה והמנהגים לפי העדות השונות; 'בירור הלכה' – הצגת וליבון חילוקי השיטות בין הפוסקים; 'שער הציין' – מראי-מקומות; 'אוצרות יוסף' (בסוף הספר) – בירור נרחב ומעמיק של מקצת הסוגיות ההלכתיות הנדונות.

אי-אפשר להסתגר

זה בניין מרשים, בן ארבע קומות, המשמש מרכז תורה שוקק חיים. במשך היום פועלים במקום 'כוללים' לרבנות ולדיניות, ובשעות הערב והלילה מאכלסים את האולמות והחדרים שיעורי תורה רבים ומגוונים, לקהל הרחב. כמו-כן פועלים במקום בית-הוראה, שבו משיבים שלושה-עשר דיינים, כולם מבוגרי המכון, לשאלות בהלכה,

פִּינֵת הַהֲלָכָה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

חרקים במצות

שאלה: האם בקמח המשמש למצות עלולות להיות בעיות מיוחדות של הימצאות חרקים?

תשובה: בקמח מצויים זחלים קטנים של עש הקמח ודומיו, ולכן יש לנפות את הקמח היטב. אלא שגם לאחר הניפו עלולות להישאר בקמח ביצים מיקרוסקופיות, ובימים חמים הן יכולות לבקוע ולהתפתח במהירות. לכן יש להקפיד על ניקוי והדברה של מקומות האחסון. כל השנה משתדלים לנפות את הקמח סמוך לאפייה, וכך נמנעת התפתחות זחלים. אם יש צורך להשהות את הקמח, מומלץ לאחסנו במקרר, ששם הביצים כמעט אינן בוקעות.

במאפיות מצות המצב שונה. את הקמח המשמש למצות אין מאחסנים במקרר, כדי שלא יספוג לחות. יש מאפיות משמשות בקמח שנטחן החל בחנוכה, והוא יכול להיות מאוחסן כמה חודשים.

הבעיה חמורה במיוחד במצות-יד. במצות-מכונה

משתמשים בקמח דק במיוחד, שאפשר לנפותו היטב. הטחינה והאפייה גם נעשות קרוב לזמן הקצירה והטחינה, ולכן יש פחות סיכוי להתפתחות חרקים. אולם במצות-יד משתמשים בקמח גס יותר, ובמיוחד הבעיה חמורה בקמח שנטחן בריחיים של יד. גרגיריו גדולים והוא מכיל סובין (כמו קמח מלא), ולכן אי-אפשר לנפותו בנפה צפופה מ' 40' מש', ונותרים זחלים רבים הנראים לעין. יש מאפיות מצות-יד מעטות שבהן הטחינה נעשית במקום, ובתוך זמן קצר אופים את המצות, אך ברוב המאפיות אין זה המצב. במאפיות מצות-יד שבהן הקמח מאוחסן זמן ממושך, אין מנוס מלמנות אדם בעל ניסיון, שתפקידו יהיה לבדוק היטב את הקמח לאחר הניפו בראייה בעין, לפחות בצורה מדגמית, כדי לגלות תנועה של זחלים, קורים, או שיירי פרפרים. זו עבודה קשה מאוד, מכיוון שהקמח עבה ומכיל סובין, והחרקים דומים לפעמים לסובין. אם מתגלה תנועה או קורים וכדומה, חייבים לנפות ולבדוק שוב.

מקורות: ראה שו"ע י"ד פ"ה, ו"ר"ס ק, כ"ז ק ס"ק ד ומתחי' תשובה ט"ק א. פס"ד להצמח-צדק י"ד פ"ד סו"ס"ה. שדי חמד, קונטרס הכללים מע"ב כלל כו ובפאת השדה שם סו"ס כ.

"קבוצת גפן" מתחייבת ל:
ביטוח הרכב
הזול במדינה!!!
 בכסף לתנאי המבצע
קבוצת גפן - התמטת החומות על הביטוח החמישי
1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא

נשמה עם עצמה

סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.

ספר מסעיד, מחדש ומעורר מחשבה מאת מנחם ברוד

הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

פסח למדה רין
 על שפת הים השחור ברומניה

עם פארוח פונוס se VIMOR
 RECREATION & TOURISM LTD
 נופש ותיירות בע"מ

טל: 03-9246425 / ניויד: 054-4485750

מזכה שאורה
 לא שריוה
 6'יולי אורשת ישראל
 פס'איויות חברתיות
 הרצאות

מחיר מיוחד